

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA  
KERKSTRAAT 42  
TE NULAND  
GEMEENTE 'S-HERTOGENBOSCH



- \* Bodem
- \* Waterbodem
- \* Water
- \* Archeologie
- \* Ecologie
- \* Milieu



# QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

## Kerkstraat 42 te Nuland

### in de gemeente 's-Hertogenbosch

**Opdrachtgever** | RO Connect  
Graafsebaan 31  
5384 RS Heesch

**Project** | BOS.ROC.ECO1  
**Rapportnummer** | 15071618  
**Versienummer** | D1  
**Status** | Eindrapportage  
**Datum** | 5 oktober 2015

**Vestiging** | Boxmeer  
**Opsteller** | Ing. M. Koen  
**Paraaf** |   
**Kwaliteitscontrole** | Drs. B.G.W. Aarts  
**Paraaf** | 



#### *Kwaliteitszorg*

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

#### *Betrouwbaarheid*

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Flora- en faunawet dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

## INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING .....	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING .....	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK .....	5
4	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING .....	6
	4.1 Flora- en faunawet.....	6
	4.2 Gebiedsbescherming.....	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN .....	10
	5.1 Vogels.....	10
	5.2 Vleermuizen.....	11
	5.3 Overige zoogdieren .....	12
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen.....	13
	5.5 Ongewervelden.....	14
	5.6 Vaatplanten.....	14
6	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET .....	15
	6.1 Broedvogels.....	15
	6.2 Vleermuizen.....	16
	6.3 Grondgebonden zoogdieren en amfibieën .....	16
	6.4 Vaatplanten.....	17
	6.5 Overige soort(groep)en .....	17
7	GEBIEDSBESCHERMING .....	18
	7.1 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden .....	18
	7.2 Toetsing aan nationale en provinciale gebiedsbescherming .....	20
8	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	21

## 1 INLEIDING

Econsultancy heeft van RO Connect opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Kerkstraat 42 te Nuland in de gemeente 's-Hertogenbosch.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd en/of deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland of gelegen zijn in de provinciale Groenblauwe mantel.

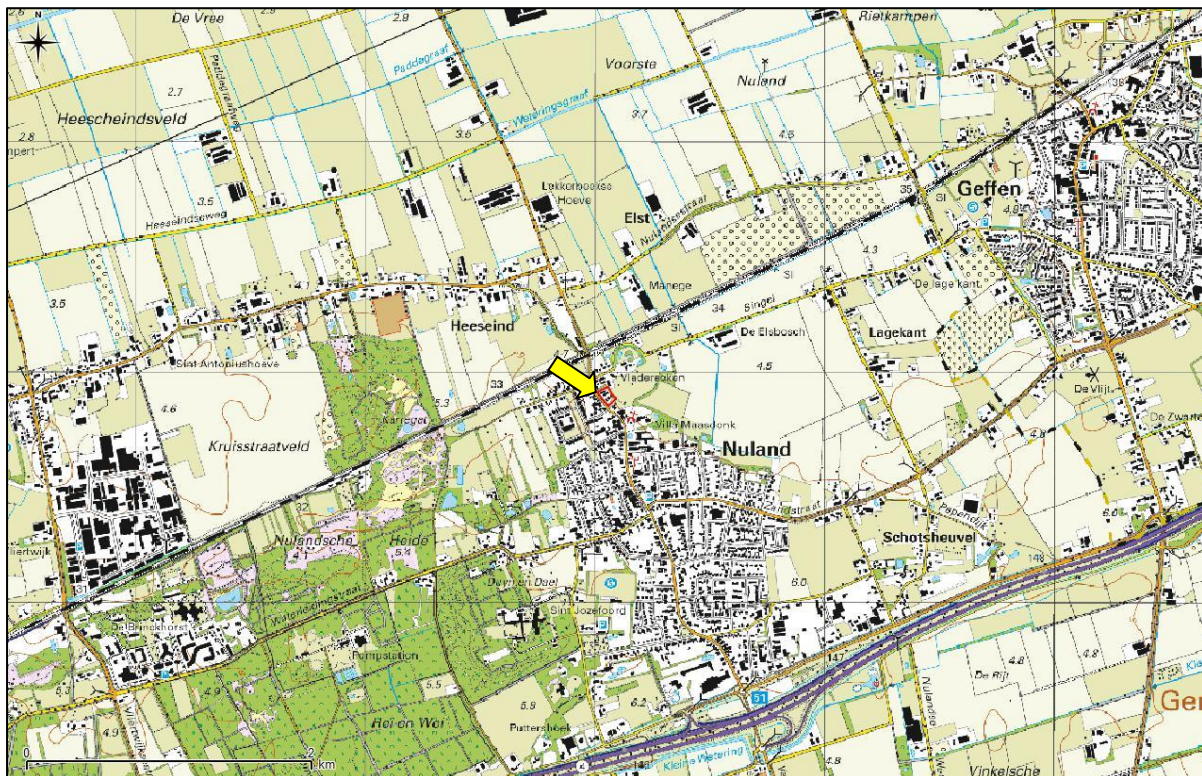
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek

## 2 GEBIEDSBESCHRIJVING

### 2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ( $\pm 3.320 \text{ m}^2$ ) is gelegen aan de Kerkstraat 42, aan de noordzijde van de kern van Nuland in de gemeente 's-Hertogenbosch. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

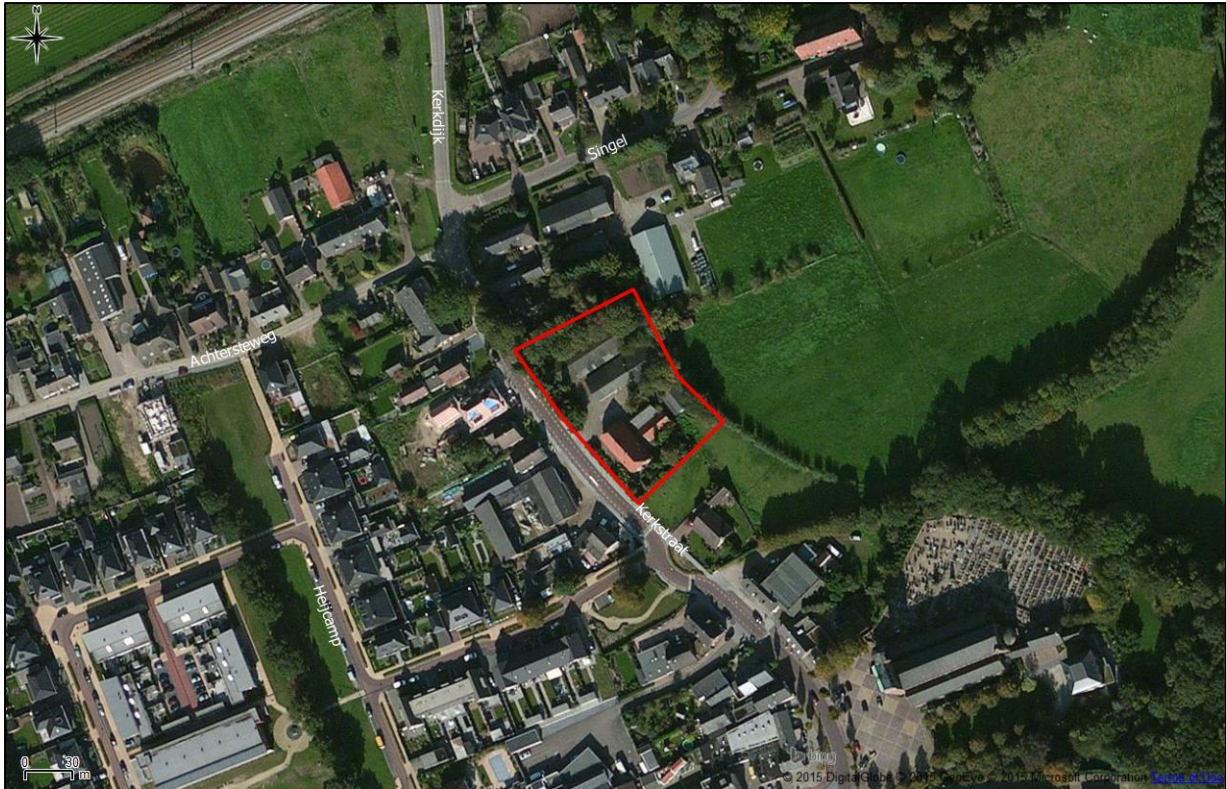
Het perceel, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, is kadastraal bekend gemeente Nuland, sectie B, nummer 2975. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 45B, (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie  $X = 158.040$ ,  $Y = 415.900$ .



Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is momenteel bebouwd met een woonhuis, schuur en enkele opstallen. Het onbebouwde terrein is deels verhard met klinkers en beton. Het overige deel van de onderzoekslocatie bestaat uit (sier)tuin, grasland, boombeplanting en een verruigd bosje.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 17 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.



**Figuur 2.** Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.



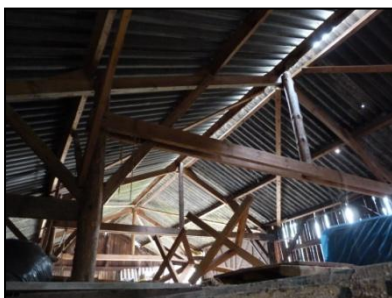
**Figuur 3.** De zuidzijde van de onderzoekslocatie, gezien vanaf de Kerkstraat.



**Figuur 4.** Het woonhuis.



**Figuur 5.** Schuur op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie.



**Figuur 6.** Zolder van de schuur op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie.



**Figuur 7.** Boombeplanting op onderzoekslocatie



**Figuur 8.** Pad tussen de opstallen op het noordelijke terreindeel.



**Figuur 9.** Begroeiing rondom opstallen op noordelijke terreindeel.



**Figuur 10.** Open kapschuur op zuidelijk deel van de onderzoekslocatie.



**Figuur 11.** Dak van de open kapschuur.



**Figuur 12.** Zuidoostelijk aanzicht van de onderzoekslocatie.



**Figuur 13.** Twee schuren ten oosten van de woning.



**Figuur 14.** Dakconstructie van een van de schuren.



**Figuur 15.** Verharding en schuren op zuidelijk deel van de onderzoekslocatie.



**Figuur 16.** Binnenzijde één van de schuren.



**Figuur 17.** Verruigd bosje aan de noordzijde van de locatie, gezien vanaf de Kerkstraat.

## 2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een groot deel van de bestaande bebouwing te slopen en het aanwezige groen te kappen, waarna in totaal 5 woonkavels worden gerealiseerd om op deze locatie woongelegenheden te verschaffen (zie figuur 18).



**Figuur 18.** Beoogde situatie op de onderzoekslocatie (bron: Haalbaarheidstudie van Akker makelaardij en TIM Architecten).

### 3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 18 september 2015. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd.

Het gebruik van openbare bronnen als waarneming.nl is voor zakelijke gebruikers niet toegestaan. Werknemers van een adviesbureau, ambtenaren, terreinbeheerders, ZZP-ers, stagiairs en onderzoekers vallen onder de definitie van zakelijk gebruikers.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.



## 4 TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving.

### 4.1 Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen.

**Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet**

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Hierbij vallen vogels onder een aparte categorie.

**Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet**

<p><b>Tabel 1 algemeen beschermde soorten</b></p> <p>Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.</p> <p>Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden.</p> <p>Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol</p>
<p><b>Tabel 2 overige beschermde soorten</b></p> <p>Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden.</p> <p>De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').</p> <p>Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren, maretak</p>

**Tabel 3 strikt beschermde soorten**

Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten.

De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreepdpad, boomkikker, kamsalamander

Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

### Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk strikt beschermd en qua beschermingsregime te vergelijken met Tabel 3 van de Flora- en faunawet. Broedvogels vallen onder een aparte beschermingsgroep en zijn ingedeeld in een vijftal beschermingscategorieën (Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, Dienst Regelingen, 2009). Zie tabel III voor een indeling van de bescherming van broedvogels.

**Tabel III. Beschermingscategorieën aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen.**

Broedvogels		
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.		
Beschermingscategorie 1	nesten jaarrond beschermd, ook buiten broedseizoen	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Beschermingscategorie 2		Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
Beschermingscategorie 3		Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
Beschermingscategorie 4		Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Beschermingscategorie 5		Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.
Overige broedvogels ("algemeen" voorkomen-de broedvogels)	Nesten die <i>niet</i> het hele jaar door zijn beschermd; enkel binnen broedseizoenen.	Vogels die elk broedseizoen een nieuw nest maken of in staat zijn een nieuw nest te maken. De vogelnesten voor eenmalig gebruik.

### Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat negatieve gevolgen voor de vleermuisstand op lokaal niveau. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

### Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd.

**Tabel IV. Zorgplicht**

Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

De zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

## 4.2 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

### Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden)

De Natuurbeschermingswet 1998 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn

beide zijn opgenomen in de Natura 2000-wetgeving, zijn de termen “Habitatrichtlijngebied” en “Vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het Ministerie van Economische Zaken (via Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) of door de Provincie.

#### *Natuurbeschermingswet 1998 (Beschermd Natuurmonumenten)*

Beschermd Natuurmonumenten zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermd Natuurmonumenten opgeheven en gewijzigd in Beschermd Natuurmonumenten en zijn (delen van) Beschermd Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden komen te vervallen. Het beschermingsregime voor Beschermd Natuurmonumenten betreft het verbod om zonder vergunning handelingen te verrichten die schadelijk kunnen zijn voor de te beschermen waarden van een natuurmonument, zoals natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis ervan. Ontwikkelingen zijn wel mogelijk als door het Ministerie of de Provincie een vergunning is verleend.

#### *Natuurnetwerk Nederland*

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk Nederland is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermd Natuurmonumenten en de Wetlands) en verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. De planologische begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

#### *Groenblauwe mantel*

De Groenblauwe mantel vormt het gebied tussen het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, alsook het stedelijk gebied. Het kerngebied groenblauw wordt ommanteld om kernen te versterken en te verbinden. De Groenblauwe mantel bestaat overwegend uit multifunctioneel landelijk gebied met grondgebonden landbouw. Binnen de Groenblauwe mantel zijn ook de zogenaamde beheersgebieden van de ecologische hoofdstructuur opgenomen. Het beleid binnen de Groenblauwe mantel is gericht op het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, watersysteem en landschap. Voor de natuur betekent dit vooral versterking van de leefgebieden voor plant- en diersoorten en de bevordering van de biodiversiteit buiten de EHS. Vanuit de watercomponent wordt vooral ingezet op het kwantitatief en kwalitatief herstel van kwelstromen, zoals het wijstverschijnsel op de Peelrandbreuk in Oost Brabant, in de beekdalen en op de overgangen van zand/veen naar klei in de zogenaamde Naad van Brabant. De Groenblauwe mantel geeft naast de ontwikkeling van een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties, zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de “jaminsbenadering”. De Groenblauwe mantel biedt echter geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal)intensieve vormen van recreatie en landbouw.

## 5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de bouwlocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Indien van toepassing wordt in dit hoofdstuk tevens beoordeeld of de voorgenomen plannen een verstoring effect kunnen hebben op de betreffende (mogelijk) aanwezige beschermde soort.

### 5.1 Vogels

#### *Broedvogels (beschermingscategorie 1 t/m 4)*

Tijdens het veldbezoek zijn in de struiken op en nabij de onderzoekslocatie meerdere huismussen waargenomen. De aanwezige huismussen hebben naar verwachting hun nesten voornamelijk onder de dakpannen daken van de woningen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Daarnaast is het mogelijk dat er huismussen nestelen onder het dakpannen dak van de te behouden woning op de onderzoekslocatie. Huismussen kunnen de ruimte onder de dakpannen bereiken via de dakgoot. De overige bebouwing op de onderzoekslocatie is mede wegens het ontbreken van een dakbeschoot niet geschikt als nestlocatie voor de huismus. Bij verbouwing van het woonhuis en/of verwijdering van de beplanting nabij de woning kan mogelijk (indirecte) verstoring optreden van een of meerdere vaste nestlocaties van de huismus. Indien de huidige woning niet verbouwd wordt en er voldoende groen aanwezig blijft, zal er geen verstoring optreden ten aanzien van de huismus.

Door de aanwezigheid van geschikte openingen langs de dakranden vormt de woning op de onderzoekslocatie een potentiële nestlocatie voor de gierzwaluw. De overige bebouwing is mede wegens het ontbreken van een dakbeschoot niet geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw. Bij een verbouwing van de woning kan mogelijk ook verstoring optreden van een vaste nestplaats van de gierzwaluw. Indien geen werkzaamheden aan de woning plaatsvinden, is verstoring van de gierzwaluw voorhand niet aan de orde.

In de open kapschuur op de locatie zijn enkele verse braakballen gevonden van een kerkuil (zie figuur 19). Vermoedelijk vormt deze schuur een roestplaats van een solitaire kerkuil. Deze roestplaats zal door de sloop van de open kapschuur verdwijnen. Een (potentiële) nestlocatie van de kerkuil is niet aangetroffen op de onderzoekslocatie. Gezien de openheid en het ontbreken van sporen in de overige opstallen, is een broedgeval van de kerkuil op de locatie in de nabij toekomst niet te verwachten.



**Figuur 19.** Verse braakballen van de kerkuil in open kapschuur.

Ten aanzien van de steenuil zijn geen aanwijzingen gevonden, zoals nesten, braakballen, ruiveren en uitwerpselen, die er op duiden dat de onderzoekslocatie een functie heeft voor deze soort waarvan het nest en leefgebied jaarrond is beschermd. Verder zijn de aanwezige bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten als sperwer en ransuil. Deze zijn niet aangetroffen. Ondanks dat nesten van soorten als sperwer en ransuil niet zijn aangetroffen, is het op voorhand niet volledig uit te sluiten, dat als te zijner tijd de bomen worden gekapt zich hier alsnog een dergelijke soort in heeft gevestigd.

#### *Broedvogels (beschermingscategorie 5)*

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. In de te slopen schuren zijn geen nesten van een soort als de boerenzwaluw aangetroffen. De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op aanwezigheid van holtes en grote nesten. Grote nesten zijn niet aangetroffen. In twee takloze bomen voor het woonhuis is een geschikte holte aangetroffen voor een soort als koolmees of pimpelmees (zie figuur 22). Verder kan onder het dak van de woning ook een soort als spreeuw en zwarte roodstaart tot broeden komen. Bij sloop/verbouwing van de bebouwing en de kap van de betreffende boom kunnen nestlocaties van de genoemde soorten worden verstoord. Het gaat hierbij echter om soorten die in dit geval voldoende broedgelegenheid hebben in de directe omgeving. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten genieten.

#### *Overige broedvogels*

Door de aanwezigheid van struiken en bomen zijn er de onderzoekslocatie volop geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene vogels als merel, heggenmus, winterkoning, roodborst en houtduif. Bij uitvoering van de plannen kunnen dan ook nesten van dergelijke algemene soorten verloren gaan.

#### *Slaapplaatsen*

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op het beheercentrum een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

## **5.2 Vleermuizen**

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis en watervleermuis.

#### *Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie*

De mogelijk te verbouwen woning is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Dit met name door de aanwezigheid van geschikte openingen langs de dakranden. Via deze openingen hebben vleermuizen toegang tot ruimte onder de dakpannen en mogelijk tot andere ruimtes (zie figuur 20 en 21). De woning is met name geschikt voor soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De soorten kunnen de bebouwing gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en als winterverblijf. Indien de woning wordt verbouwd kan daarom sprake zijn van verstoring ten aanzien van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuisensoort.

De schuren zonder dakbeschot zijn ook toegankelijk voor vleermuizen via openingen ter hoogte van de overstekende dakgolfplaten of de grote openingen waar voorheen ramen of deuren hebben gezeten. De schuren zijn vooral geschikt voor de gewone grootoorvleermuis, die kunnen wegkruipen ach-

ter de houten balken van de dakconstructie (zie figuur 6 en 14). Bij sloop van deze schuren kan dan ook mogelijk een verblijfplaats worden vernietigd.



**Figuur 20.** Opening langs dakrand woning.



**Figuur 21.** Opening langs dakrand woning.



**Figuur 22.** Holte in boom voor woning.

In de twee takloze bomen voor de woningen bevinden zich holtes waarin vleermuizen kunnen verblijven. Dergelijke holtes zijn vooral geschikt voor soorten als gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Indien deze bomen worden gekapt is er mogelijk sprake van het vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuisensoort.

In de overige bomen op en rond de onderzoekslocatie zijn geen potentiële verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen (geschikte holtes, spleten of loshangend schors) aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de overige bomen op de onderzoekslocatie is dan ook uitgesloten.

#### *Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie*

Het is door de afstand tot de bebouwing en bomen in de omgeving uitgesloten dat er in de omgeving van de onderzoekslocatie (potentiële) verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de voorgenomen plannen.

#### *Foerageergebied*

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van essentieel foerageerhabitat vormen. Dit doordat in de toekomst weer nieuwe tuinen op de onderzoekslocatie worden gerealiseerd tezamen met de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageerhabitat in de omgeving.

#### *Vliegroutes*

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke lijnvormige landschapselementen, die een essentiële verbindende functie (kunnen) hebben tussen verblijfplaatsen en foerageergebied, zijn niet aanwezig op de onderzoekslocatie.

### **5.3 Overige zoogdieren**

#### *Licht beschermde soorten*

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij voornamelijk om algemene soorten als egel, mol en konijn. Deze soorten zullen vooral aangetroffen worden in de tuin en groenstroken op de onderzoekslocatie. Tevens zijn er op de onderzoekslocatie algemene muizensoorten als veldmuis, rosse woelmuis en huisspitsmuis te verwachten.

#### *Streng beschermde soorten*

De onderzoekslocatie vormt tevens geschikt habitat voor de steenmarter. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke als verblijfplaats. Tijdens het veldbe-

zoek zijn echter geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of verblijfplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan met voldoende zekerheid worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter als vaste rust- en verblijfplaats.

De bomen op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie vormen een potentiële nestlocatie voor de eekhoorn. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van de eekhoorn momenteel kan worden uitgesloten. Het is echter niet op voorhand volledig uit te sluiten dat een eekhoorn hier op korte termijn alsnog één of meerdere nesten zal bouwen.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens van de Dassenwerkgroep Noord-Brabant nog weinig voor in de omgeving van Nuland ten noorden van de A59. Op en nabij de onderzoekslocatie zijn tijdens het veldbezoek ook geen vaste rust- en verblijfplaats van de das aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving tevens geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissels aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Verstoring ten aanzien van de das als gevolg van de voorgenomen plannen is niet aan de orde.

Het voorkomen van andere streng beschermde grondgebonden zoogdieren, is tijdens het veldbezoek eveneens niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en op basis van bekende verspreidingsgegevens kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

## **5.4 Reptielen, amfibieën en vissen**

### *Reptielen*

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 55, 2014) komt binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de levendbarende hagedis voor. Dit heeft echter betrekking op de gebieden Karregat en Nulandse Heide. Reptielen stellen bovendien specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

### *Amfibieën*

Volgens gegevens van RAVON (Tijdschrift RAVON 55, 2014) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie, naast de algemeen voorkomende soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, tevens de volgende streng beschermde soorten waargenomen: heikikker, poelkikker, rugstreeppad, Alpenwatersalamander en kamsalamander. Daarnaast bevindt zich in de omgeving van Nuland een herintroductieproject van de knoflookpad.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. Tevens zijn in de directe omgeving geen geschikte voortplantingswateren voor de streng beschermde soorten. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker, gewone pad of kleine watersalamander wel beschutting vinden op de groene delen van de onderzoekslocatie. Dergelijke algemene soorten kunnen zich voortplanten in mogelijk in de omgeving aanwezige tuinvijvertjes. Bij het machinaal verwijderen van de vegetatie kunnen dan ook algemene soorten worden gedood.

### *Vissen*

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.



## 5.5 Ongewervelden

### *Libellen*

Er is een aantal bepalende factoren voor een libellenhabitat. De belangrijkste daarvan is de aanwezigheid van stilstaand of stromend water. Omdat er zich op de onderzoekslocatie geen water bevindt is het voorkomen van libellen uit te sluiten.

### *Dagvlinders*

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Dit betekent dat zowel de rupsen, poppen als vlinders moeten kunnen overleven. Voor de vlinders geldt dat er een geschikte temperatuur en luchtvochtigheid aanwezig moeten zijn, wat wordt beïnvloed door aanwezigheid van vegetatie. Als voedsel dienen waardplanten voor de rupsen en nectarplanten voor de vlinders aanwezig te zijn. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

### *Overige ongewervelden*

De aanwezigheid van overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoorn, is op de onderzoekslocatie uitgesloten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

## 5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is.

Ondanks dat de locatie grotendeels bestaat uit bebouwing, verharding, (sier)tuinen en een verruigd bosje, is op de onderzoekslocatie aan de zuidwestkant langs één van de schuren op het noordelijke deel een groeiplaats van gele helmblom aangetroffen (zie figuur 23). Deze groeiplaats zal mede bij sloop van de betreffende schuur worden vernietigd.



Figuur 23. Groeiplaats van de gele helmblom op de onderzoekslocatie.

## 6 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de bouwlocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Flora- en faunawet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Flora- en faunawet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

### 6.1 Broedvogels

#### *Huismus*

Nesten van de huismus zijn conform de Flora- en faunawet jaarrond beschermd. Met betrekking tot de voorgenomen plannen en gezien de geschiktheid van de woning op de onderzoekslocatie dient, indien de bebouwing wordt verbouwd, voor aanvang van de werkzaamheden tijdig duidelijk te zijn of zich onder het dak van het woonhuis nesten van huismussen bevinden. Op basis van de nader te verkrijgen informatie gedurende het juiste geschikt seizoen kan worden bepaald of er bij uitvoering van de plannen sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van de huismus. Voor de huismus betekent dit dat de afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei, onder gunstige weersomstandigheden, geen huismussen ter plaatse van de woning. Bij de aanwezigheid van een of meerdere nesten van de huismus dient ten behoeve van de verbouwing mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren/vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en verstoring van huismussen moeten worden voorkomen.

#### *Gierzwaluw*

Voor gierzwaluw geldt eveneens dat nesten conform de Flora- en faunawet jaarrond zijn beschermd. Met betrekking tot de voorgenomen plannen en gezien de geschiktheid van de woning op de onderzoekslocatie dient, indien de woning wordt verbouwd, voor aanvang van de werkzaamheden tijdig duidelijk te zijn of zich onder het dak van het woonhuis in gebruik zijnde nesten van gierzwaluw bevinden. Op basis van de nader te verkrijgen informatie gedurende het juiste seizoen kan worden bepaald of er bij uitvoering van de plannen sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van de gierzwaluw. Voor de gierzwaluw houdt dit in dat minimaal drie veldbezoeken plaats dienen te vinden in de periode 1 juni t/m 15 juli, in de uren voor zonsondergang, om de aanwezigheid dan wel afwezigheid van een nest van de gierzwaluw in de woning vast te stellen. Bij de aanwezigheid van een of meerdere nesten van de gierzwaluw dient ten behoeve van de verbouwing mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren/vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en verstoring van gierzwaluwen moeten worden voorkomen.

#### *Kerkuil*

Voor kerkuil geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen conform de Flora- en faunawet jaarrond zijn beschermd. De aangetroffen roestplaats betreft echter voor kerkuil geen vaste rust- en verblijfplaats zoals bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Het ongeschikt maken van de roestlocatie zal dan ook niet leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet. Een ontheffingsaanvraag voor de kerkuil is dan ook niet aan de orde.

#### *Sperwer en ransuil*

Nesten van onder meer sperwer en ransuil zijn jaarrond beschermd. Voor de kap geldt dat vastgesteld zal moeten worden of zich in de bomen op de onderzoeklocatie alsnog nesten van soorten als sperwer of ransuil bevinden. De controle naar de aanwezigheid van nesten kan het beste plaatsvin-

den in de periode dat er geen blad aan de bomen zit. Hiermee wordt met zekerheid uitgesloten dat er jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Mocht er onverhoopt toch een verdacht nest aanwezig te zijn, dan dient in het broedseizoen te worden onderzocht of het nest ook daadwerkelijk in gebruik is. Indien dit het geval is, is er met betrekking tot de kap sprake van overtreding van de Flora- en faunawet en zal er ten aanzien van de voorgenomen plannen een ontheffing moeten worden aangevraagd voor het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats.

#### *Overige broedvogels*

Voor de overige broedvogels geldt in dit geval, dat indien beplanting en bebouwing buiten het broedseizoen worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11 van de Flora- en faunawet (Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden aangetast wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

## **6.2 Vleermuizen**

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn conform de Flora- en faunawet jaarrond beschermd. Met betrekking tot de voorgenomen sloop van de schuren met zolder, de mogelijke verbouwing van de woning en de mogelijk kap van de bomen voor de woning, dient voor aanvang van de sloop, verbouwing en/of kap tijdig duidelijk te zijn (middels protocollair veldonderzoek) of de bebouwing en/of boomholte een verblijfsfunctie heeft voor een vleermuizensoort. Op basis van het aanvullende veldonderzoek (circa vijf nachtelijke rondes in de periode mei – september) kan worden bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen. Bij aanwezigheid van een verblijfplaats van een vleermuizensoort dient ten behoeve van de sloop een ontheffing te worden aangevraagd voor het verstoren/vernietigen van een vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zal door het treffen van maatregelen, zoals het aanbieden van tijdelijke vleermuiskasten, slopen buiten de gevoelige periode en het duurzaam geschikt maken van nieuwbouw, de functionaliteit van de verblijfplaatsen behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen.

## **6.3 Grondgebonden zoogdieren en amfibieën**

### *Eekhoorn*

De eekhoorn maakt jaarlijks op een ander plek een nest voor het grootbrengen van de jongen. De nesten zijn beschermd in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jonge eekhoorns. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. Aan het eind van de herfst worden een aantal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden ook de winternesten op een andere plek gebouwd. De winternesten zijn alleen beschermd als deze in gebruik zijn in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering. In de winterperiode is de eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstopt is in de nabijheid van de winterverblijven. Om te voorkomen dat er toch door eekhoorn in gebruik zijnde nesten worden beschadigd of verwijderd, wordt geadviseerd de bomen in de periode van eind september tot half november te kappen. Dit betreft de periode tussen de voortplantingsperiode en de winterperiode en is er geen sprake van een nest, voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaats.

### *Algemene soorten*

Voor algemene soorten zoogdieren en amfibieën als egel, konijn, bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de Flora- en faunawet, waardoor bij verstoring geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen (artikel 9 Flora- en faunawet). Het verwijderen van de beplanting en dergelijke dient daarom bij voorkeur buiten de gevoelige periode van winterrust plaats te vinden.. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Indien noodzakelijk dient een aanwezig dier zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden.

### **6.4 Vaatplanten**

Gele helmbloem komt voor langs de muur van één van de schuren op het noordelijke terreindeel. De groeiplaatsen van de soort zijn beschermd onder tabel 2 van de Flora- en faunawet. Door de voorgenomen ingreep zijn negatieve effecten te verwachten. Voor deze soort geldt, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, er gewerkt kan worden volgens een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode houdt onder andere in het zorgvuldig verplaatsen van de muur en/of tegeldelen met gele helmbloem naar een locatie buiten de invloed van de werkzaamheden onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Hierbij dient onder andere rekening gehouden te worden met de periode van verplaatsing. Door te werken conform een goedgekeurde gedragscode komt gunstige staat van instandhouding niet in het geding en is een ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

### **6.5 Overige soort(groep)en**

Overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

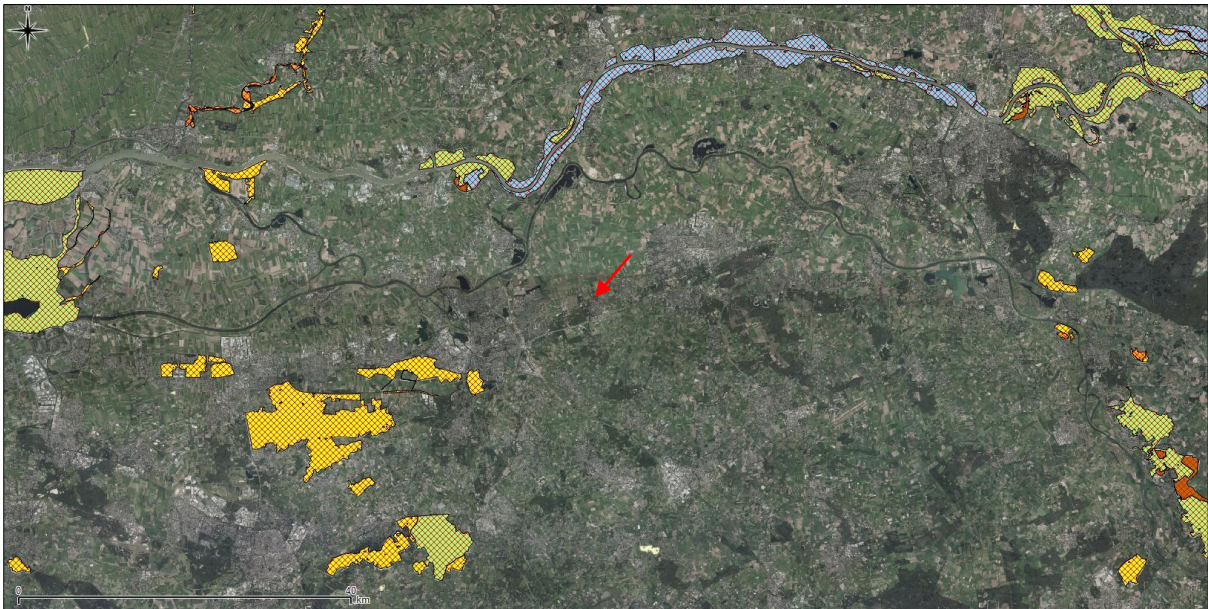
## 7 GEBIEDSBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie kan er sprake zijn van negatieve gevolgen voor door de wetgever vanuit natuurwetgeving beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

### 7.1 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

#### *Natuurbeschermingswet 1998*

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument. Het meest nabijgelegen onderdeel van een conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied bevindt zich op circa 9 kilometer afstand ten noorden van de onderzoekslocatie. Het betreft het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (zie figuur 24).



**Figuur 24.** Ligging onderzoekslocatie (rode pijl) ten opzichte van beschermde gebieden conform natuurbeschermingswet 1998 (gearceerd).

#### *Natuurnetwerk Nederland*

Het onderzoeksgebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen als deel van het Nationaal Natuurnetwerk. De meest nabijgelegen onderdelen zijn gelegen op ongeveer 280 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 25).



**Figuur 25.** Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Nationaal Natuurnetwerk.

#### *Groenblauwe mantel*

De onderzoekslocatie zelf maakt geen deel uit van de Groenblauwe mantel. De Groenblauwe mantel grenst wel direct aan de onderzoekslocatie. In figuur 26 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Groenblauwe mantel weergegeven



**Figuur 26.** Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van de Groenblauwe mantel.

## 7.2 Toetsing aan nationale en provinciale gebiedsbescherming

### *Natuurbeschermingswet 1998*

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen of nabij een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn niet te verwachten, gezien de afstand ( $\pm 9,0$  km) tot het meest nabijgelegen onderdeel van een conform de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd gebied in combinatie met de aard van de plannen (de komst van enkele woningen op de plaats van een aantal schuren). Vervolgonderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt niet noodzakelijk geacht.

### *Natuurnetwerk Nederland*

De onderzoekslocatie grens niet aan een onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Door de afstand en de aard van voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie (de komst van enkele woningen op de plaats van een aantal schuren), alsmede de bufferwerking van een woonwijk tussen de onderzoekslocatie en het betreffende gebied, zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk derhalve niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

### *Groenblauwe mantel*

De onderzoekslocatie is volgens de Verordening Ruimte 2014 niet gelegen binnen de Groenblauwe mantel van de provincie Noord-Brabant. Aantasting van de Groenblauwe mantel is dan ook niet aan de orde.

## 8 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van RO Connect een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Kerkstraat 42 te Nuland in de gemeente 's-Hertogenbosch.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging met als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen plannen invloed kunnen hebben op gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet 1998 zijn beschermd en/of deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland of gelegen zijn in de provinciale Groenblauwe mantel.

De initiatiefnemer is voornemens een groot deel van de bestaande bebouwing te slopen en het aanwezige groen te kappen, waarna in totaal 5 woonkavels worden gerealiseerd om op deze locatie woongelegenheden te verschaffen (zie figuur 18).

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel V. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Flora- en faunawet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

**Tabel V. Overzicht (potentieel) aanwezige beschermde soorten / gebieden en te nemen vervolgstappen**

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja <sup>1+2</sup>	afhankelijk van nader onderzoek	<sup>1</sup> heeft betrekking op eventueel aanwezige nieuwe roofvogelnesten in bomen op de locatie ten tijde van de kap <sup>2</sup> is tevens aan de orde wanneer er werkzaamheden aan de woning plaatsvinden i.v.m. mogelijke aanwezigheid van nesten van huismus en gierzwaluw in de woning
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	heeft betrekking op de sloop van de schuren en mogelijke verbouwing de woning en kap van de bomen voor de woning
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja <sup>3</sup>	nee	<sup>3</sup> heeft betrekking op mogelijke aanwezigheid van nieuwe eekhoornnesten in te kappen bomen, daarnaast zorgplicht ten aanzien van een soort als de egel
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		ja	ja	nee	nee <sup>4</sup>	<sup>4</sup> gele helmblom dient verplaatst te worden waarbij gewerkt dient te worden via een goedgekeurde gedragscode



Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	op ± 9 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland	op ± 280 m	nee	nee	nee	-
Groenblauwe mantel	grenzend	nee	nee	nee	-

## Conclusie

Gelet op de gevonden en te verwachten ecologische waarden en de beoogde planontwikkeling is de verwachting dat de wijziging van het bestemmingsplan uitvoerbaar is. Voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient echter wel het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen, hetgeen in dit geval goed mogelijk is.

Met betrekking tot de sloop van de schuren, mogelijke verbouwing van de woning en kap van de bomen voor de woning dient middels aanvullend onderzoek duidelijk te worden of er sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Voor de (mogelijke) sloop van de woning dient tevens duidelijk te zijn of er sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van huismus en/of gierzwaluw. Voor aanvang van de kapwerkzaamheden dient duidelijkheid te worden verkregen omtrent de eventuele aanwezigheid van nieuwe roofvogel- en/of eekhoornnesten. Overtreding ten aanzien van de eekhoorn kan op voorhand ook worden voorkomen door te kappen in de minst gevoelige periode (eind september – half november). Overtredingen ten aanzien van broedvogels kunnen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen en overtreding ten aanzien van de gele helmbloem kan worden voorkomen door deze onder deskundige begeleiding te voorkomen. Verder dient te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen.

De mogelijk aanwezige nest- en verblijffuncties van de betreffende beschermde soorten vormen geen belemmering voor de bestemmingsplanwijziging. Indien van toepassing kan, middels het tijdig treffen van de juiste maatregelen en het aanvragen van een ontheffing de sloop/kap/verbouwing en vervolgens nieuwbouw alsnog worden uitgevoerd.

Met betrekking tot beschermde gebieden worden eveneens geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de beoogde planontwikkeling op de onderzoeklocatie en de wijziging van het bestemmingsplan.

## GERAADPLEEGDE BRONNEN

### Literatuur

- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente 2011. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay & I. Wynhoff 2006. De dagvlinders van Nederland: verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / KNNV Uitgeverij, Utrecht / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Bouwman, J.H, V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraerds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron* 11(2): 103-198.
- CBS, PBL & Wageningen UR 2012. Planten van de Habitatrichtlijn, 2007-2011 (indicator 1086, versie 04, 6 juli 2012). [www.compendiumvoordeleefomgeving.nl](http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl). CBS, Den Haag / Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven / Wageningen UR, Wageningen.
- Coördinatiepunt Landschapsbeheer 2015. Jaarverslag 2014 Vrijwillige bescherming steenuil en kerkuil in Noord-Brabant. Stichting Het Noordbrabants Landschap, Haaren
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- van Delft, J., A. de Bruin & P. Frigge 2014. Waarnemingenoverzicht 2013. Bijlage bij RAVON 55 Jaargang 16 (4).
- van Delft, J.J.C.W. & W. Schuitema 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- van Harxen, R. & P. Stroeken 2011. De Steenuil. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- van Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied, Den Haag.
- Huijbregts, H. 2003. Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen 19: 1-34.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij 1990. Handleiding voor de bescherming van bedreigde muurplanten. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2005. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Odé, B., Beringen, R. & van der Slikke, W. 2009. Rapportage Bedreigde Soorten Project 2009. Flo-ron, Leiden.
- Parmentier, F. & A. van Paassen, 2009. Steenuil onder de pannen – maatregelencatalogus ter verbetering van het leefgebied van de steenuil. Landschapsbeheer Nederland. <http://www.steenuil.nl/catalogus/pdf/Handboek.pdf>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

STONE, Landschapsbeheer Nederland, SOVON en Vogelbescherming Nederland. Erfwijzer Steenuil. Bekijk het erf door de ogen van een Steenuil!

Twisk, P. & H. Limpens 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Vogelbescherming Nederland, Landschapsbeheer Nederland, SOVON vogelonderzoek, STONE steenuiloverleg Nederland 2006. Steenuil onder de pannen.

#### **Websites**

[www.anemoon.org](http://www.anemoon.org) (soortgegevens ongewervelden)

[www.brabant.nl](http://www.brabant.nl) (EHS en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

[www.dassenwerkgroepbrabant.nl](http://www.dassenwerkgroepbrabant.nl) (gegevens das in Noord-Brabant)

[www.eis-nederland.nl](http://www.eis-nederland.nl) (soortgegevens ongewervelden)

[www.floron.nl](http://www.floron.nl) (soortgegevens planten)

[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl) (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

[www.mijn.rvo.nl](http://www.mijn.rvo.nl) (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)

[www.sovon.nl](http://www.sovon.nl) (soortgegevens vogels)

[www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/) (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

[www.verspreidingsatlas.nl/planten](http://www.verspreidingsatlas.nl/planten) (verspreidingsgegevens planten)

[www.vlinderstichting.nl](http://www.vlinderstichting.nl) (soortgegevens vlinders en libellen)

[www.zoogdiervereniging.nl](http://www.zoogdiervereniging.nl) (soortgegevens zoogdieren)

## Verklarende woordenlijst

### Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

### Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

### Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

### Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

### Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

### Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

### Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

### Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen lopen tot meerdere honderden exemplaren.

### Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

### Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

### Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

### Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

### Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

### Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

---

### **Projectplan**

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

### **Populatie**

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

### **Rode Lijst**

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

### **Significant negatief effect**

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

### **Vaste rust- of verblijfplaats**

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

### **Vliegroute**

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

### **Winterverblijfplaats**

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

### **Zomerverblijfplaats**

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.



**Econsultancy is een onafhankelijk adviesbureau.** Wij bieden realistisch advies en concrete oplossingen voor milieuvraagstukken en willen daarmee een bijdrage leveren aan een duurzaam en verantwoord gebruik van onze leefomgeving.

### **Diensten**

Wij kunnen u van dienst zijn met een uitgebreid scala aan onderzoeken op het gebied van bodem, waterbodem, water, archeologie, ecologie en milieu. Op [www.econsultancy.nl](http://www.econsultancy.nl) vindt u uitgebreide informatie over de verschillende onderzoeken.

### **Werkwijze**

Inzet en professionele betrokkenheid kenmerkt onze diensten. De verantwoordelijke projectleider is het eenduidige aanspreekpunt voor de klant en draagt zorg voor alle aspecten van het project: kwaliteit, tijd, geld, communicatie en organisatie. De kernwaarden deskundig, vertrouwd, betrokken, flexibel, zorgvuldig en vernieuwend zijn een belangrijke leidraad in ons handelen.

### **Kennis**

Het deskundig begeleiden van onze opdrachtgevers vraagt om betrokkenheid bij en kennis van de bedoelingen van de opdrachtgever. Het vereist ook gedegen en actuele vakinhoudelijke kennis. Alle beschikbare kennis wordt snel en effectief ingezet. De medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Persoonlijke en inhoudelijke ontwikkeling staat centraal want het werk vraagt steeds om nieuwe kennis en nieuwe verantwoordelijkheden.

### **Creativiteit**

Onze medewerkers zijn in staat om buiten de geijkte kaders een oplossing te zoeken met in achtname van de geldende wet- en regelgeving. Oplossingen die bedoeld zijn om snel en efficiënt het doel van de opdrachtgever te bereiken.

### **Kwaliteit**

Er wordt continue gestreefd naar het verhogen van de professionaliteit van de dienstverlening. Het leveren van diensten wordt intern op een dusdanige wijze georganiseerd dat het gevraagde resultaat daadwerkelijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze wordt voortgebracht. Hierbij staat de klanttevredenheid centraal. Het kwaliteitssysteem van Econsultancy voldoet aan de NEN-EN-ISO 9001: 2008. Tevens is Econsultancy gecertificeerd voor diverse protocollen en beoordelingsrichtlijnen.

### **Opdrachtgevers**

Econsultancy heeft sinds haar oprichting in 1996 al meer dan tienduizend projecten uitgevoerd. Projecten in opdracht van particulier tot de Rijksoverheid, van het bedrijfsleven tot non-profit organisaties. De projecten kennen een grote diversiteit en hebben in sommige gevallen uitsluitend een onderzoekend karakter en zijn in andere gevallen meer adviserend. Steeds vaker wordt onderzoek binnen meerdere disciplines door onze opdrachtgevers verlangd. Onze medewerkers zijn in staat dit voor de opdrachtgever te coördineren en zelf (deel)onderzoeken uit te voeren. Ter illustratie van de veelvoud en veelzijdigheid van de projecten in de werkvelden bodem, waterbodem, ecologie, archeologie, water en milieu kunnen uitgebreide referentielijsten worden verschaft.

#### **Vestiging Limburg**

Rijksweg Noord 39  
6071 KS Swalmen  
Tel. 0475 - 504961  
[Swalmen@econsultancy.nl](mailto:Swalmen@econsultancy.nl)

#### **Vestiging Gelderland**

Fabriekstraat 19c  
7005 AP Doetinchem  
Tel. 0314 - 365150  
[Doetinchem@econsultancy.nl](mailto:Doetinchem@econsultancy.nl)

#### **Vestiging Brabant**

Rapenstraat 2  
5831 GJ Boxmeer  
Tel. 0485 - 581818  
[Boxmeer@econsultancy.nl](mailto:Boxmeer@econsultancy.nl)



E-MAIL  
info@  
econsultancy.nl  
INTERNET  
econsultancy.nl

